

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Kerry blue terrier

Versjon 1
Gyldig t.o.m. 1.11.2020

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
Generelt	3
Rasens historie; bakgrunn og utvikling	3
Overordnet mål for rasen	4
Rasens populasjon	4
Populasjonsstørrelse	4
Gjennomsnittlig kullstørrelse	4
Innavlsgrad.....	4
Bruk av avlsdyr	4
Innhenting av avlsmateriale fra andre land	4
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	4
Prioritering og strategi for å nå målene.....	5
Helse	5
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen	5
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter.....	5
Forekomst av reproduksjonsproblemer	6
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	6
Prioritering og strategi for å nå målene.....	6
Mentalitet og bruksegenskaper	6
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester.....	6
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden	6
Atferd	6
Atferdsproblemer.....	6
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	7
Prioritering og strategi for å nå målene.....	7
Eksteriør.....	7
Eksteriørbedømmelser	7
Overdrevne eksteriørtrekk	7
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	8
Prioritering og strategi for å nå målene.....	8
Oppsummering	8
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål.....	8
Plan for videre arbeid i klubben.....	8

Innledning

NKK's avlspolitikk begynner med dette avsnittet : «NKK har til formål å ivareta hundens og hundeholdets interesser i Norge, samt å bidra til å fremme positive aktiviteter med hund og utviklingen av den enkelte hunderase. NKK skal også arbeide for etisk og praktisk riktig behandling av hunder, og for at avl av hunder skjer i ønsket retning, både når det gjelder rasestandard og rasenes sunnhet.»

RAS skal bidra til tydelige definisjoner av målene raseklubben har for rasen, og skal være et verktøy for å sikre sunn hundeavl også i fremtiden. NKKs Avlsstrategi og Etsiske grunnregler for avl og oppdrett er fundamentet RAS skal bygges på. Hensikten er ikke å innføre en rekke avlsrestriksjoner sentralt i NKK, men å lage en strategi for å nå NKKs målsetning: Funksjonelt friske hunder med rasetypisk konstruksjon og mentalitet, som kan leve et langt og lykkelig liv til glede for seg selv, sine eiere og samfunnet.

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Kerry Blue kommer opprinnelig ifra Irland der den har vært i flere århundre. Opphavet til rasen er det ulike formeninger om. Det er å lese i gammel, irsk litteratur om en blå hund med myk bølgete pels som svømte i land i fra et skipsvrak, denne skulle etter sigende være en hund som lignet på portugisisk vannhund, som igjen ble paret med lokale terriervarianter.

En annen historie forteller at kerry er en krysning av wheaten, bedlington og irsk terrier. Den utdødde gadhar (gjeterhund) er også nevnt som en annen mulig gren av kerry-slektstreet. Det er i tillegg antatt at irsk ulvehund er blandet inn.

På 1700-tallet ble det et forbud for den vanlige mann å eie hunder (dagens irsk ulvehund og irsk setter) Dette forbudet ble til for at godseierne ene og alene skulle få drive jakt på vilt. Men mange av bygdefolket trosset imidlertid dette og hadde hunder som kunne fungere som både jakt- og vakthund, og denne gråblå rasen var ypperlig og kunne gli inn i skyggene og jakte både på land og ved vann.

Faktum er at rasen ble svært populær som en allround gårdshund i bygde-Irland. Den har vært brukt som gårdshund (vakthund og til å gjete storfe og sau) og jakthund på oter, grevling, rotter og andre skadedyr.

Man så KBT for første gang på utstilling i Irland i 1913, den økte i popularitet og ble også etterhvert kalt den irske nasjonalrasen. Dublin Irish Blue Terrier Club ble stiftet i 1920 og rasestandarden fastlagt i 1921. Rasen ble en maskot blant irske patrioter og en av dens forkjempere var Michael Collins (kjent fra revolusjonen mot britene og den irske borgerkrigen)

KBT kom til Norge på 30-tallet, den har aldri blitt en stor rase i antall, men dyktige og dedikerte oppdrettere har klart å opprettholde en meget høy kvalitet.

Overordnet mål for rasen

Opprettholde kvaliteten og fortsatt avle fram mentalt og fysisk friske og sunne hunder, i henhold til NKKs grunnregler, rasens standard og klubbens anbefalinger.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

Tall er hentet fra Dogweb:

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Total
Valpekull	4	3	2	3	2	2	3	2	3	2	26
Ant. valper	18	8	11	16	10	8	14	11	16	8	120
Importer	3	3	1	3	3	1			2	1	17

Gjennomsnittlig kullstørrelse

4.6 valper pr kull

Innavlsgrad

Innavlsgrad for kombinasjoner - NKK anbefaler at innavlsgraden er under 6,25%. (fetter/kusine parring)

NKK anbefaler at den gjennomsnittlige innavlsgraden i rasen er under 2,5%. 5% er et absolutt maksimum basert på 6 generasjoner i DogWeb. Ved færre generasjoner og ufullstendige stamtavler bør det være enda lavere.

Gjennomsnittet for KBT de senere år ligger på ca 3 %

Bruk av avlsdyr

NKKs anbefaling er at en hund ikke bør ha flere avkom tilsvarende 5% av antall hunder i rasepopulasjonen i en 5 års periode. De siste årene har det blitt født 2-3 kull pr år, og vi har ingen tendens som viser at det kun er de samme tisper eller hanner som blir benyttet i avl. Hvis vi ser på de valper som fødes i løpet av en 5 års periode, så utgjør dette kanskje 55-60 dyr. Det sier seg selv at uansett hvordan man snur og vender på det, vil det være umulig å oppnå målene til NKK på dette punktet i en så liten rase som KBT.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Av 16 importere de siste 10 år, har 3 blitt benyttet i avl. Spesielt i en liten rase er det naturlig at det er et nært samarbeid med naboland, så også med KBT. Det har blitt brukt flere hunder fra Sverige, og også importere fra andre land som har stått der.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

-Øke populasjonen og få flere oppdrettere

-Bestrebe så stor genetisk variasjon og lav innavlsgrad som mulig (aktiv bruk av Dogweb til beregning)

-Øke andelen av avlsdyr, både norske og utenlandske avlsindivider

Prioritering og strategi for å nå målene

Samarbeid og åpenhet mellom oppdrettere/eiere av rasen om hundens mentale status. Oppfordre disse til å mentalteste sine hunder der det er muligheter/arrangeres tester

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

KBT er ansett for å være en frisk rase og helsesituasjonen i rasen må anses som god. Sykdommer med kjente, arvelige faktorer forekommer men er lite eller ikke utbredt i Norge.

Det ble foretatt en helseundersøkelse i 2014 (HUS 2014) der alle svarte at hundens generelle tilstand var god eller svært god. 75 % av alle KBT-eiere svarte svært god på dette spørsmålet.

Dette var den første Helseundersøkelsen gjort på KBT i Norge og spørreskjemaet ble sendt ut til eiere av 91 hunder hvorav det kom inn 67 svar. Med rundt 100 hunder totalt i Norge er KBT en liten rase. Antallet yngre hunder er høyt i HUS 2014 og gir derfor trolig en generell en underreportering av enkelte tilstander. Selv om man på grunn av utvalgets størrelse ikke kan trekke sikre slutninger, gir HUS 2014 et utgangspunkt og sammenligningsgrunnlag for videre undersøkelser. Spørsmålene som ble benyttet er i stor grad de samme som brukt av den svenske KBT klubben og svarene bør derfor kunne sammenlignes. Siden rasens populasjon også er liten på verdensbasis, er det viktig å kontinuerlig innhente data om helsesituasjonen også utlands. Sammenligner vi oss med data fra Sverige virker situasjonen ganske lik i de to landene.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Godartede hudtumorer forekom hos 40 % av hundene i undersøkelsen, og for 75 % av disse ble det angitt flere tumorer. Alvorlighetsgraden av disse svulstene er liten, men eierne anga i mer enn 60 % av tilfellene at hundene hadde plager fra lesjonene.

Ellers var problemer med øyeirritasjon angitt hos 36% (18 % med kroniske plager) og forbigående plager pga. irritasjon i ører hos omtrent like mange.

Hormonlidelser, nevrologiske sykdommer, nyre / leversykdom, kroniske sykdommer i GI-systemet og kreftsykdommer var lite vanlig (angitt hos mindre enn 3 % av hundene). 1 KBT har påvist arvelig type av von Willebrand sykdom.

Siden 2004 er det født og registrert totalt 126. Av disse er 36 HD-undersøkt. 33 er fri for HD, mens 3 har svak grad (alle disse 3 ble påvist i 2005). Resultatene fra HUS2014 viser 24 hunder som har tatt hofteledds-røntgen, (15 med A hofter, 7 med B hofter og 1 med C-hofter) og bekrefter i stor grad NKKs data. Den ene KBT terrieren som anga C-hofter i HUS2014 er en utenlandsk import, og den hadde ingen kliniske symptomer på HD.

HD er således pr dags dato ikke noe problem for KBT rasen i Norge.

Degenerativ myelopati (DM) er en sykdom som rammer nervesystemet og gir lammelser. Tilstanden har en arvelig komponent, men hvor viktig den arvelige komponenten er, og hva som får tilstanden til å bryte ut hos disponerte dyr er ikke klarlagt. DM er ikke påvist hos KBT i Norden. Man vet at flere KBT i Norge er bærere av genet som disponerer for DM. Fordi man ennå ikke sikkert vet hvor viktig den genetiske komponenten i utvikling av DM er, og fordi man ikke har sett tilfeller av tilstanden i Norge anbefales pr i dag verken rutinemessig DM gentesting eller testing på avlsdyr i Norge. DM er ikke en "ny" sykdom, men testen er av nyere dato.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Det forekommer få, om noen problemer. De parer selv og er selvfødende.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Det må være en klar målsetning å holde rasen like sunn og frisk som i dag.

Prioritering og strategi for å nå målene

Helseundersøkelsen har gitt oss meget gode pekepinner på helsestatus i rasen vår, den viser det vi egentlig visste, at helsestatus på rasen er meget bra. Hunder som skal avles på, bør ha kjent HD (og AD) status, og vi må bestrebe å holde disse på dagens nivå. Det bør være noe fokus på hud og øyne.

At det finnes gentester for diverse sykdommer, betyr ikke at det er om å gjøre å få flest mulig av disse utført. De må benyttes som et middel for å redusere et eventuelt problem, ikke som et argument for å flytte fokus bort fra reelle problemer.

Mentalitet og bruksegenskaper

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Enkelte hunder hos oss brukes og har blitt brukt på brukstester, spor og sniffer.

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Det beskrives ingen slike egenskaper i standarden, men det var tidligere krav om jaktprøve i Irland for å oppnå utstillingschampionat. Disse het Teastas Mor og Teastas Beag.

Atferd

Atferdsproblemer

Kerry blue er og skal være en terrier i sin mentalitet, og ingen kosepute. Men det er viktig å forstå forskjell på terriertemperament og dårlig mentalitet. En Kerry blue skal elske mennesker, og skal overhodet ikke være verken engstelig eller aggressiv. Det er uten tvil vesentlig at oppdretterne vurderer sine avlshunders mentalitet og atferd på samme måte som eksteriøret, det ene må ikke gå på bekostning av det andre.

Det har forekommet individer med så avvikende atferd at eiere og/eller oppdretter har måtte avlive hundene som ytterste konsekvens. Men generelt må det sies at dagens Kerry blue terrier ikke har det voldsomme temperamentet som rasen til dels ufeilaktig var kjent for tilbake på 70 og 80 tallet.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Beholde kerryens typiske mentalitet, men tilpasset dagens samfunn.

Prioritering og strategi for å nå målene

Oppdrettere må vurdere sine hunders mentalitet og atferd før de settes i avl. Det er vesentlig at valpekjøpere gjøres kjent med hvilket temperament rasen har og skal ha, og hva dette medfører for den enkelte hundeeier. Det anbefales sosialisering fra tidlig alder, og trening sammen med andre hunder av både eier og valp. Dersom hundene er lite sosialisert, anbefales det å gjennomføre mentaltest før hunden eventuelt går i avl.

Oppdrettere må være ytterst forsiktig med å bruke hunder i avl som er aggressive og/eller engstelige.

Eksteriør

Eksteriørbedømmelser

Rasen har klart å opprettholde en meget høy eksteriørkvalitet gjennom flere tiår. Selvsagt vil det være en del utsiling hos oppdretterne, da rasen krever en del pelsstell før utstilling. Derfor vil ikke nødvendigvis gjennomsnittlig premiegrad fra utstilling være helt korrekt i forhold til rasens totalpopulasjon.

Pelsen og fargen på en kerry blue terrier er noe av dens viktigste særtrekk. Det er viktig at man forstår hva som er ment i standarden på disse områdene. Pelsen på en kerry blue terrier skal gi gjenskinn av lys og skal ikke under noen omstendigheter ha en matt overflate når i utstillingskondisjon. Fargen skal være "any shade of blue" og man aksepterer helt svarte fram til de er ca 18 måneder, likeså en nyanse av tan. Det finnes black & tan i rasen, noe som er meget uønsket og det er ikke det som er ment med en nyanse av tan. Når man parrer to individer, er det viktig å tenke farge. To mørkeblå individer uten lyse hunder i linjene, vil gi mørkeblå, og kanskje nærmere svart. På samme måte vil to lyseblå kunne gi enda lysere blå, nesten gulhvite.

Rasen har karakteristiske bevegelser, og det må aldri godtas korte og stive bevegelser på en kerry. Vær obs på dette samt vinkling, spesielt i front.

Det er sjelden vi ser "grisehaler" i dag sammenlignet med tidligere. Likevel er dette også noe som må vurderes når man velger avlsdyr. En kerry blue skal ha et høyt halefeste og en forholdsvis rett hale, en kombinasjon som er vanskelig å få til.

Overdrevne eksteriørtrekk

Som for flere terrierrasen, ønsker man et langt og forholdsvis smalt hode. Det er vesentlig at hodet ikke blir for smalt, som f.eks på en irsk terrier eller foxterrier. Lengde i snutepartiet må ikke gå på bekostning av kraft.

Kerry blue terrier skal være en ganske kraftig, godt muskelsatt og moderat hund med god benstamme. Det er vesentlig at hundene ikke blir forfinet, med tynn benstamme, overdrevne vinkler og alt for lang nakke. Profilen på kerry blue skal ikke være en karikatur.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Opprettholde rasens meget høye eksteriørkvalitet.

Prioritering og strategi for å nå målene

En oppdretter må veie inn både eksteriør, mentalitet samt genetisk variasjon i sitt avlsarbeide.

Det er vesentlig at man tenker på det som gjør rasen til det den er, en mentalt sterk hund av moderat størrelse (45-50 cm) moderat bygget med mye attitude samt silkemyk og bølget pels av blå farge.

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

Kerry blue terrier må sies å være en meget sunn og frisk rase med få problemer. Det er et særs lite miljø med noen få fantaster. Samarbeid på tvers av landegrensene er veldig utbredt og fungerer veldig godt. Utfordringene med en veldig liten avlsbase er kjent for flere raser og er på denne måte ikke unik for KBT. Vi er avhengig av å hente inn nye avlsdyr fra utlandet med jevne mellomrom for å klare å opprettholde en populasjon. Siden det fødes to-tre kull pr år, vil ikke det at flere individer går i avl alene nødvendigvis gjøre noe fra eller til når det gjelder innavlsgrad. KBT er ikke en rase som selger seg selv, noe nesten alle oppdrettere av rasen har fått oppleve.

Plan for videre arbeid i klubben

Gjennomføring av helseundersøkelsen hvert 5 år for å ha en reell oversikt over helsestatus på rasen.